

Opplæring av pasienter og pårørende

Endring siden forrige versjon

Ny

Hensikt

- Sikre at helsepersonell er kjent med kravene til opplæringsplikten i henhold til lov om spesialisthelsetjeneste § 3.8, punkt 4, opplæring av pasienter og pårørende.
- Sikre at pasienter og pårørende får et tilrettelagt opplæringstilbud.
- Sikre kompetanseheving til medarbeidere.

Målgruppe

Gjelder for Sykehuset Østfold

Pasient- og pårørendeopplæring

- er en integrert del av behandlingen
- er en pedagogisk aktivitet og tjeneste som supplerer den medisinske behandlingen
- foregår både individuelt og i gruppe
- kan omfatte informasjon, undervisning, veiledning og rådgivning
- kan være diagnosespesifikk eller ha et videre fokus på lærings-, mestrings- og endringsprosesser uavhengig av diagnose
- skal preges av respekt, åpenhet og involvering
- er universell utformet

Individuell opplæring av pasienter og/eller pårørende

- Konsultasjoner
- Samtaler
- Veiledning
- Skriftlig informasjon

Gruppebasert opplæring av pasienter og/eller pårørende

- Obligatoriske kurstilbud
- Kurstilbud som del av behandlingsforløp
- Diagnosespesifikke kurstilbud
- Ikke diagnosespesifikke mestringskurs
- Temadager
- Rehabiliteringstilbud

Helsepedagogikk

- Kurs for kompetanseheving til fagpersoner og brukere som arbeider med pasient- og pårørendeopplæring (ansvarlig: Lærings- og mestringscenteret i SØ).
- E-læring (ansvarlig: Regional kompetansetjeneste for pasient- og pårørendeopplæring; www.mestringforalle.no).

Fremgangsmåte / gjennomføring

- Behandlingsforløpet skal inkludere opplæring og veiledning til den enkelte pasient og/eller pårørende
  - I pasientkonsultasjoner skal det settes av tid til dialog og spørsmål
- Informasjon og opplæring tilrettelegges for å fremme pasientens helse og mestring. Sikre at pasient og/eller pårørende har forstått informasjonen
  - Vis til god informasjon på internett, helsefilmer og e-læring om diagnose, behandling og mestring.
  - Gjør kjent aktuelle kurs og gruppetilbud i og utenfor Sykehuset Østfold.
- Vurder bruk av tolketjeneste/telefonfolk der pasient ikke kommuniserer eller forstår norsk. Forsikre deg om pasient ønsker tolk eller ikke.
- Informer pasient om *samvalg* der pasient og behandler sammen snakker om behandlings- og handlingsmuligheter som vil være gunstig for pasienten. Avgjørelse for behandling gjøres i fellesskap, der det faglige ansvaret ligger hos behandler.
- Samarbeid med andre fagpersoner, lærings- og mestringssenteret, brukerorganisasjoner/erfarne brukere og kommunehelsetjenesten.

Takster

Registrering av takster gjøres i avdelingen som har ansvar for å behandle diagnosen.

Dokumentasjon

- **Avdelingsnivå: *Produksjonstall***
- **Individuell kommunikasjon dokumenteres i pasientjournal**
- **Kurs/grupper: Registreres i pasientjournal, med takst og notat**

Referanser

[F/1.7.4.1.1-05](#)

Strategi for brukermedvirkning - åpenhet og involvering. Sykehuset Østfold

[F/2.3.6-07](#)

Produksjon av informasjonsmateriell. Brosjyre. Sykehuset Østfold

[F/12.1-01](#)

Retningslinje for honorering av brukere innenfor pasient- og pårørendeopplæring.

[F/12.1-03](#)

Brukermedvirkning

[F/12.1-04](#)

Brukermedvirkning innen pasient- og pårørendeopplæring i kurs og grupper

[F/12.2-01](#)

Retningslinje for samarbeid mellom aktuell avdeling, brukerorganisasjon og lærings- og mestringssenteret (LMS)

[F/12.2-02](#)

Regional retningslinje og takster for pasient- og pårørendeopplæring. Sykehuset Østfold.

•

www.mestringforalle.no

•

Vedlegg

[V01](#)

Avtalemal for brukerrepresentanter i pasient og pårørendeopplæring 2015 (F/12.1-02)

Slutt på Prosedyre